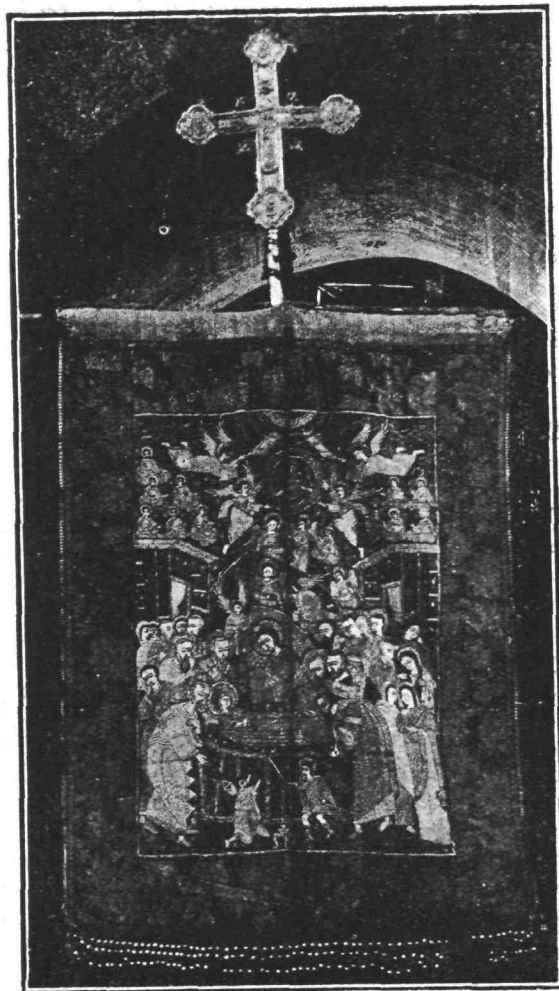

Ἡ σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως

Οὕτως κατ' ἀκρίβειαν ἐχόντων τῶν πραγμάτων βέβαιον οὐχ ἦτοον εἶναι ὅτι τὰ «Κορακιστικά» ἐσημείωσαν ἐποχὴν καθ' ἃν χρόνον ἐξεδόθησαν.

Πάντες οἱ τότε λόγιοι,⁽¹⁾ ἐκτὸς ἐννοεῖται, τῶν διὰ τῆς κωμωδίας σατυριζομένων, λίαν εὐφρόνως περὶ αὐτῆς ὠμίλησαν, ποιηταὶ δὲ δόκιμοι ὥς ὁ Ἀλέ-

ξῆς: Ὁμιλῶν, ἐν τῷ αὐτῷ βιβλίῳ του, περὶ τοῦ «Ἐξηγταβελώνου» τῆς γνωστῆς κωμωδίας τοῦ συμπατριώτου του Μολιέρου, δὲν ἀρκεῖται μεταφράζων αὐτὸν εἰς «soixante aiguilles» ἀλλὰ τὸν θεωρεῖ καὶ ἔργον τοῦ Οἰκονόμου προσθέντων ἀπλῶς ὅτι πρόκειται περὶ φιλαργύρου τινός!

(1) Μεταξὺ ἄλλων ὁ Κ. Οἰκονόμου ὁ ἐξ Οἰκονόμων ἐν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ συνταχθεῖσι «Γραμματικοῖς» (Βιβλίον Β'. σελ. 443) γράφει: «Εἰς τὴν λαλουμένην μας γλῶσσαν ἔχομεν κωμωδίαν ἀγγινουστάτην καὶ ἀστείωτάτην τὸν Κούρκον (ὁ Οἰκονόμου συγγείει τὰ Κορακιστικά μετ' ὁ ἥρωϊκοκωμικὸν ποίημα «Κούρκας ἀρπαγῆ»:) τοῦ ἄρχοντος Ποστελνίκου κυρίου Ἰακώβου Ρίζου, τοῦ ὁποίου καὶ τὴν τραγωδίαν ἀνεφέρομεν. Ὁ νέος οὗτος Ἀγάθων εὐδοκίμει καὶ εἰς τὸ τραγικὸν ἐπίσης καὶ εἰς τὸ κωμικόν. Ἡ εὐγενὴς του φαντασία, συνημμένη μετ' τὴν πολυμαθεῖαν, θέλει ἐρεθίσαι πολ- λοὺς εὐφυεῖς νέους μας εἰς τὴν ποίησιν.»

ξανδρος Μαυροκορδάτος⁽¹⁾ καὶ Ἡλίας Τανταλί- δης²⁾ συνέθεσαν ἐπιγράμματα εἰς τὸν συγγραφέα τῆς ἑστίς, ὀλίγον πρὸ τῶν «Κορακιστικῶν», εἶχεν ἐκ- δώσει καὶ τὴν τραγωδίαν του «Ἡ Ἀσπασία». Ἀλλὰ καὶ μέχρι τῆς σήμερον, ὅσakis γίνεαι λόγος, εἴτε παρ' ἡμετέρου, εἴτε παρὰ ξένου συγγραφέως, περὶ νεοελληνικοῦ θεάτρου, τὸ ἔργον τοῦ Ἰακώβου Ρίζου ἀνελλιπῶς μνημονεύεται ὡς τὸ ἀριστον τῆς ἐπο- χῆς του ἱστορικὸν κειμήλιον.

Ἦρως τῆς κωμωδίας εἶναι γέγων τις Σωτήριος «ὀνομαζόμενος προτοῦ χυδαῖκά Σωτήρις» πρὸς ὃν ἔρχονται ἐξ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς ἐλευθέρας καὶ δουλῆς Ἑλλάδος διάφοροι χωρικοὶ ἵνα τοὺς διδάξῃ τὴν νέαν κορακιστικὴν γλῶσσαν ἣς ὁπαδὸς εἶναι αὐτὸς καὶ ὁ φίλος του Αὐγούστος, «ὁ ὀνομαζόμε- νος χυδαῖκά Αὐγούστης.» Ὁ Σωτήριος αὐτὸς, θελήσας κάποτε νὰ προσφέρῃ τὴν κορακιστικὴν λέ- ξιν: «ἑλαδιοξιδεοαλατολαχνοκαρύκεισμα» καὶ κιν- δυνεύσας ν' ἀποπνιγῇ, σώζεται ὑπὸ τοῦ ἐραστοῦ τῆς θυγατρὸς του Ἑλενίσκης «τῆς χυδαῖκά ὀνομα- ζομένης Ἑλέγκως» παρὰ τοῦ ὁποίου τέλος μετα- πείθεται νὰ παραιτηθῇ τῆς νέας γλῶσσης πρὸς με- γάλην δυσἀρέσκειαν τοῦ φίλου του Αὐγούστου, ὅστις σπεύδει «νὰ ἀναγγείλῃ εἰς τὸ κριτήριον τὸν βλά- σφημον, τὸν ἀρνητὴν, τὸν ἐξωμότην, τὸν λιποτά- κτην, τὸν ρίψασπιν διὰ νὰ παιδευθῇ καὶ ἀνασκο- λοπισθῇ διὰ παράδειγμα.»

Οὕτω περὶ τοῦ ἔχουσα ἡ κωμωδία τοῦ Ρίζου, οὔτε διὰ τὴν σκηνικὴν αὐτῆς οἰκονομίαν, οὔτε διὰ τὰς κωμικὰς περιπετείας τῆς διακρίνεται. Ὅλη ἡ ἀξία αὐτῆς ἔγκειται ἐν τῷ διαλόγῳ.

Ν. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

(1) Ἐπίγραμμα εἰς Ἰακώβον Ρίζον:

Εἰς ὅλας μὲν ἐπέβαλε κοινῶς τὰς τραγωδίας,
Ραοῖν ὁ τραγικώτατος τῶν ποιητῶν Γαλλίας,
Ἀλλ' ἡμαυτοῦ καὶ Κωμικὰ γὰρ γράφει' ἐπεχειρίσθη,
Καθόλου δὲν ἐπέτυχε, καὶ ἀμέσως ἀπελπίσθη.
Σὺ δ' ὅμως ἐκατόρθωσες τὰ δύο γὰρ συνάψης,
Καὶ τραγικά τε ἐν ταύτῳ καὶ κωμικὰ γὰρ γράψης.

Ἄλ. Μαυροκορδάτος

(2) Ἔτερον :

Ὁ Κύνος ὁ Βυζάντιος, μετ' ἀρμοσίαν ψάλλει
Ἀπὸ φωναῖς διάφοραις, μετ' ὅλα τῶν τὰ κάλλη.
Καὶ τραγωδεῖ καὶ κωμωδεῖ, καὶ εἰς ὅλα ἐπιδίδει,
Στολίῳ φιλοσοφικῶς τὰ δύο ταῦτα εἶδη.
ᾧ! ἀρμονία θελτικὴ! ὦ! πῶρ τῆς φαντασίας!
ᾧ! τί φωνὴ εὐγενική! Τί ἦψος ἀρχινολίας!

Ἡ. Τανταλίδης

Ἐννοεῖται, ὅτι οἱ δύο ἀνωτέρω ποιηταὶ ἠθέλησαν νὰ κολακεύσουν μᾶλλον τὸν Μέγαν Ποστελνίκον παρὰ τὸν συγγραφέα!

